

En underretning er en bekymring, der gives videre

Aalborg Kommune har siden 2005 haft et skærpet fokus på børne- og unge området, og især arbejdet med underretninger har båret frugt. Antallet af underretninger er steget, ikke mindst på grund af, at kommunen har systematiseret sine initiativer og blandt andet lanceret værktøjet "På tværs - Håndbog for medarbejdere i arbejdet med udsatte børn og unge". Når overtandlæge Gerd Bangsbo motiverer personalet gør hun det ved at gøre opmærksom på, at dét at underrette er en forpligtelse og en nødvendighed for at hjælpe det enkelte barn.

Tallet på underretninger fra Aalborgs ti kommunale tandklinikker lå i 2009 på 21. Året efter var det steget til 24, og primo maj 2011 var tallet oppe på 17 underretninger. Politikens Research bragte 17. maj en historie om, at ud af 53 adspurgte kommuner havde kun 22 styr på antallet af underretninger fra 2008-2010. Undersøgelsen var baseret på det samlede antal af underretninger i kommunen - der var ingen specifikke tal fra landets tandklinikker. Overtandlæge Gerd Bangsbo i Aalborg har dog helt styr på sine tal. I Aalborg underretter de kommunalt ansatte tandlæger i stigende grad om tegn på overgreb og mistrivsel. Overtandlægen fortæller:

"Det, vi oftest underretter om, er, når børn og unge bliver væk. Det kan være 4-7-8-20 gange, hvor de udebliver fra behandlingen, og hvor vi så til sidst vælger at underrette til familiegruppen.

De ti tandklinikker i Aalborg refererer

hver især til en af fire såkaldte familiegrupper, hvor sagsbehandlere sidder klar til at handle på de bekymringer, der måtte komme fra skoler, daginstitutioner og tandklinikker."

Gerd Bangsbo forklarer, hvordan lederen af tandklinikken løbende holder evalueringssamtaler med ledelsen af familiegruppen, og klinikkerne får indimellem at vide, at deres underretning har gjort en forskel.

"For os er den konstruktive og løbende feedback fra familiegruppen vigtig, fordi den motiverer til at holde et ekstra skarpt øje med vores svageste patienter."

Selv gør Gerd Bangsbo meget ud af at sige til sit personale, at de ikke må blive frustrerede, når de ikke præcist kan få at vide, hvad der sker med det underrettede barn. Selvom Barnets Reform giver mulighed for én feedback fra kommunen, vil der aldrig blive tale om en

konkret tilbagemelding, da kommunen har tavshedspligt.

"Vores mission er at skabe tandsundhed, og heri ligger også den generelle sundhed og trivsel. Som personale på klinikken videregiver vi en bekymring vi har, som andre professionelle tager videre hånd om. Vi har en forpligtelse til at støtte barnet eller den unge, når vi mener, at der er et særligt behov, og når vi beskriver en bekymring er det altid ud fra en professionel vurdering og mavefornemmelse."

De tre bekymringer

For at kunne handle på en bekymring, må man først og fremmest vide, hvor man går hen med den, men mange har også brug for at vide, hvornår den bekymring man har, er stor nok. Gerd Bangsbo siger:

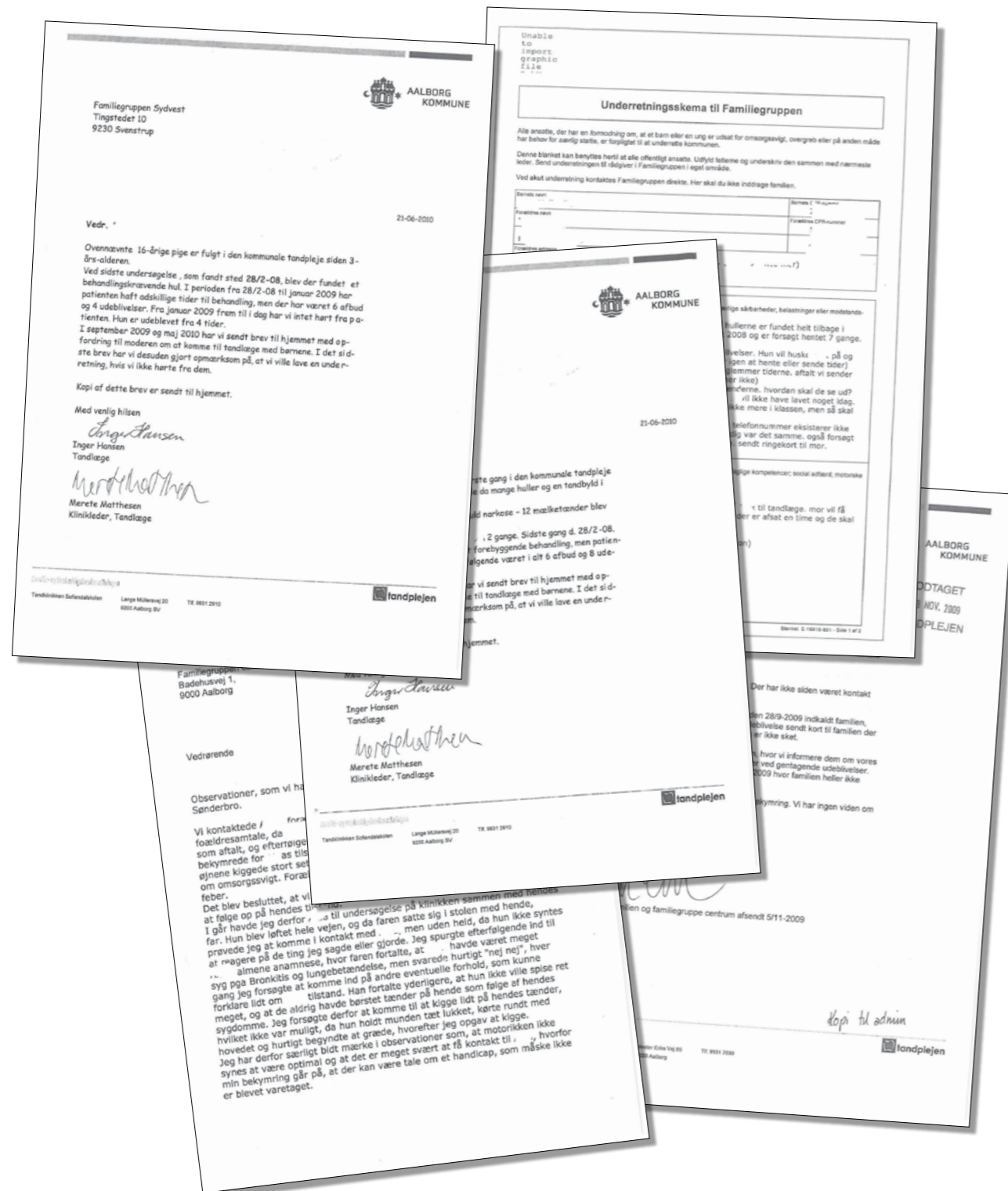
"Jeg vil godt understrege, at ingen bekymring er for lille! En mistanke bør

altid følges op. Jeg plejer at dele bekymringer op i tre faser; den lette, den overbevisende og den akutte - i alle tilfælde kræver de, at vi tager dem alvorligt."

Den første bekymring kalder Gerd Bangsbo for den lette, fordi det er her, mavefornemmelsen første gang fortæller en, at noget er galt. Her kan klinikken måske indkalde barnet med et kortere interval for at følge op på mistanken. Næste fase er den overbevisende bekymring. Her er man ikke i tvivl om, at der bør underrettes. Ved den akutte bekymring, den der bygger på en mistanke om vold eller et seksuelt overgreb, skal der handles akut. Kommunen skal omgående kontaktes, så de relevante fagfolk kan tage over.

"Vi har kun haft få eksempler på den akutte underretning. Men hver gang har der ikke været tvivl om graden af alvor."

Gerd Bangsbo fortæller, hvordan hun for nylig var i dialog med en tandlæge,

§ 153

der stod med en overbevisende bekymring.

”Det handlede om en tolv-årig pige. Hun havde store behandlingsproblemer, og derfor måtte behandlingen foregå i fuld narkose. Da pigen senere skulle vise tandlægen sin nu sunde mund, nægtede hun pure. Tandlægen orienterede forældrene om, at barnet trængte til hjælp. En underretning blev sendt til familiegruppen, mens en kopi af brevet blev sendt til forældrene.”

Overtandlægen forklarer, at der i enhver underretningssag i Aalborg altid sendes en kopi til hjemmet. Kulturen skal være så åben som mulig, og samarbejdet med forældrene er afgørende for den gode løsning for barnet.

”Som personale i tandklinikken ser vi jo ikke kun munden. Vi ser hele barnet og kan hurtigt affotografere,

om barnet er i trivsel. Hvis tvivlen opstår, kan man bruge en god kollega til at sparre med.”

Lokal forankring og netværk

I Serviceloven, der danner grundlaget for Barnets Reform, pålægges kommunerne at arbejde målrettet med udsatte børn og unge. Der skal i alle kommuner foreligge en handleplan for, hvordan voksne omkring børn og unge kan underrette deres mistanker, og hvor de skal gøre det. Når undersøgelsen fra Politikens Research dog viser, at under halvdelen af de adspurgte 53 kommuner ikke havde styr på deres underretningstal, tyder det på, at der er et stykke vej endnu. ”Gentofte-modellen” og Aalborgs ”På tværs” er begge eksempler på kommuner med en vellykket tværfaglig og systematisk proces, der efter års

indsats har resulteret i et brugbart værktøj til at optimere den tidlige indsats blandt udsatte børn og unge. Gerd Bangsbo er ikke i tvivl om, at opskriften på succes skal hentes lokalt, men at man sagtens kan lade sig inspirere på tværs af kommunerne.

”Udarbejdelsen af en handleplan og implementeringen af den skal ske i den enkelte kommune, så de voksne omkring børnene lærer hinanden at kende. Som tandlæger bliver vi ikke gode underrettere, hvis ikke vi har sagsbehandlere i ryggen. Det er et samspil. Hos os på klinikken fik vi fagfolk fra familiegruppen til at undervise personalet. Det var både relevant og vedkommende.”

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger

forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, medmindre særlige forhold gør sig gældende, efter anmodning videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen efter stk. 1 eller efter regler udstedt i medfør af stk. 2, 1. pkt., om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter denne lov vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører.

Tre eksempler på underretning fra Aalborg Kommune Tandpleje. Alle persondata er slettet.

Til: Familiegruppen Sydvest. Tingstedet 10. 9230 Svenstrup.
Afsender: Tandklinikken Sofiendalskolen.
Dato: 21/06-2010
Vedr: XX

Ovennævnte 16-årige pige er fulgt i den kommunale tandpleje siden 3-års alderen. Ved sidste undersøgelse 28/2-08 blev der fundet et behandlingskrævende hul. I perioden 28/2-08 til januar 2009 har patienten haft adskillige tider til behandling, men der har været seks afbud og fire udeblivelser. Fra januar 2009 frem til i dag har vi intet hørt fra patienten. Hun er udeblevet fra fire tider. I september 2009 og maj 2010 har vi sendt brev til hjemmet med opfordring til moderen om at komme til tandlæge med børnene. I det sidste brev har vi desuden gjort opmærksom på, at vi ville lave en underretning, hvis vi ikke hørte fra dem.

Kopi af dette brev er sendt til hjemmet.

Med venlig hilsen

XX Tandlæge.

XX, Klinikleder.

Til: Familiegruppen Centrum. Badehusvej 1. 9000 Aalborg.
Afsender: Tandklinikken Sønderbro.
Dato: 01/09-2009

Vedr. observationer, som vi har gjort os med XX på tandklinikken på Sønderbro. Vi kontaktede XX forældre for et halvt år siden for at tilbyde en tid til forældresamtale, da XX var 1 år gammel. De mødte op til samtalen med XX som aftalt, og efterfølgende blev to klinikassistenter, som deltog i samtalen, bekymrede for XX tilstand. Ifølge klinikassistenten lå XX på gulvet, og øjnene kiggede stort set kun op i loftet, hvorfor der heraf opstod en mistanke om omsorgssvigt. Forældrene fortalte her, at XX var meget syg og havde feber. Det blev besluttet, at vi gerne ville se XX igen, når hun var halvanden år gammel for at følge op på hendes tilstand.

I går havde jeg derfor XX til undersøgelse på klinikken igen sammen med hendes far. Hun blev løftet hele vejen, og da faren satte sig i stolen med hende, prøvede jeg at komme i kontakt med XX, men uden held, da hun ikke syntes at reagere på de ting, jeg sagde eller gjorde. Jeg spurgte efterfølgende ind til XX almene anamnese, hvor faren fortalte, at XX havde været meget syg pga. bronkitis og lungebetændelse, men svarede hurtigt "nej, nej", hver gang jeg forsøgte at komme ind på andre eventuelle forhold, som kunne forklare lidt om XX tilstand. Han fortalte yderligere, at hun ikke ville spise ret meget, og at de aldrig havde børstet tænder på hende, som følge af hendes sygdomme. Jeg forsøgte derfor at komme til at kigge lidt på hendes tænder, hvilket ikke var muligt, da hun holdt munden tæt lukket, kørte rundt med hovedet og hurtigt begyndte at græde, hvorefter jeg opgav at kigge. Jeg har derfor særligt bidt mærke i observationer som, at motorikken ikke synes at være optimal, og at det er meget svært at få kontakt til XX, hvorfor min bekymring går på, at der kan tale om et handicap, som måske ikke er blevet varetaget. Du/I er meget velkomne til at kontakte mig eller klinikken på Sønderbro Skolen, hvis der er yderligere spørgsmål eller andet.

Med venlige hilsen

XX, Tandplejer.

Kopi sendes til forældrene.

Til: Familiegruppen Centrum. Badestue 1. 9000 Aalborg.

Afsender: Tandklinikken Gl. Hasseris Skole.
Dato: 13/11-2009.

Vedr. XX.

XX er sidst set hos os den 8/10-2007. Der har ikke siden været kontakt med familien. Vi har den 20/10-2008, den 7-4-2009 og den 28/9-2009 indkaldt familien, men de er ikke mødt. Der er efter hver udeblivelse sendt kort til familien, der beder dem om at ringe for en ny tid. Dette er ikke sket.

Der er den 1/10-2009 sendt brev til familien, hvor vi informerer dem om vores pligt til at underrette de sociale myndigheder ved gentagne udeblivelser. Der var med dette brev en tid til den 19/10-2009, hvor familien heller ikke mødte.

Vi håber, vi med dette brev kan dele vores bekymring. Vi har ingen viden om familien.

Med venlig hilsen

XX, Klinikleder.